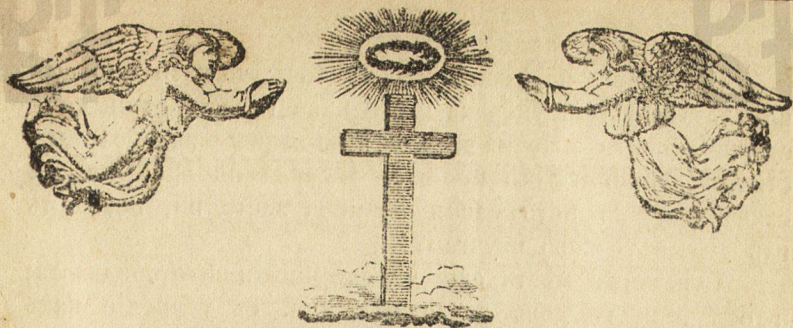

СЛАВА

ПОВРЕМЕННО ДУХОВНО СПИСАНИЕ

15. Януарій, 1872.

Кв. 12.	{	Излиза два пѣти въ мѣсеца. Годишна цѣна е:	{	Год. I.
		гр. 20.— Безъ предплати спомоществатели не сж пріети.— Писма или статіи ще ся отираватъ до издателя. Неплатени писма не сж пріети.		

КЪМЪ ПОЧИТАЕМИТЪ ЧИТАТЕЛИ.

Съ тѣзи книжка „Славата“ свършва половината си година отъ както излиза.

Да ли бѣше нужденъ духовенъ листъ за нашето священство и за народа — това оставями всякому на разсужденіе, който познава състояніето ни въ това отношеніе; а да ли отговорихми поне отъ части на програмата си? — и това оставями на явно разсужденіе.

Но при толкози нужди, трудове и припятствія които посрещами, а още и матеріални жертви — чудно ни ся вижда: за дето неможахми да намѣримъ онзи одзивъ въ Почит. Читатели, за когото са надѣвахми!

При толкози много-бройни священници и учители — едвамъ имамъ 150 спомоществатели. А който познава най-малко: Какво пѣщо е издателството, колко скъпо са плаща за печатъ и др. Той ще знае колко разнски трѣбать.

Сичката ни надѣжда бѣше въ това: че като е цената на листа съвсемъ умерена (20 гр. за година) сѣкій христіанинъ който знае да чете, ще се запише за спомоществователъ, но и това не би. — Въ града ни *Руссе* има 12 святици, но нето единъ неприяема листа ни, незнаемъ гдѣ се толкози изучили?!

Отъ много мѣста още не сме приѣли нето предплата; а отъ день на день са задлъжаващи, съ уверение какъ любителитѣ на духовното ни просвѣщеніе, нѣма да оставятъ, да пропадне единчкія ни Духовенъ листъ, което би било за срамъ на цѣль народъ.

При толкози мъчнотии и грижи ние са впусками да издаваме и за напредъ „*Славата*“; защото мислимъ какъ Почитаемитѣ ни Господа Настоятели ще се потрудатъ да събератъ стойността на листа, като ни ѣж внесатъ колкото е възможно по-скоро, а ако е възможно да запишатъ и нови спомоществователи, на което ще имъ бждемъ крайно благодарни и признателни.

Молимъ пріятелитѣ на листа ни, които жертвувахъ трудъ, да ни запишатъ спомощници, да би ни удостоили съ сжщата помощ и за въ бждуше.

Голѣмо обезпокоение намѣрвами въ това: за дето въ зимно врѣме неможемъ да бждемъ точни съ испроважданіето на листоветѣ, за което молимъ Почитаемитѣ си спомоществователи за извинение.

За сега имаме отъ начало сичкитѣ броеве, и готови сме да послужимъ, съ всяко благодарение. Издательтъ.

С Л О В О на Рождество Христово.

СЛАВА БЖ КЪИНИХЪ БОГЪ И НА ЗЕМЛИ
МИРЪ БЖ ЧЕЛОВѢКЪХЪ БЛАГОВОЛЕНІЕ.

Днесъ едвамъ е ударилъ часътъ, за когото сж въздишали отъ толкози години Святитѣ Патріарси, пророци и сичкитѣ праведни души; — днесъ се показа Царя на мирътъ, Който основа вѣчень миръ мѣжду Бога и человекитѣ. — Вѣистинна Христосъ не е дошелъ тѣй, споредъ

както сж го чякали Юдѣитѣ: тѣ вѣрвахж какъ той ще дойде като силенъ царъ, който ще покори цѣлъ святъ. Нъ Исусъ ся роди, безъ никаква свѣтска слава; окоото на небесното чедо, не е видѣло, нищо друго освѣнь мрачна пещерѣж, твърдж яслѣж, прости пелени и плѣва. Въ начало за нѣговото рожденіе знааили сж само нѣколко пастири, които сж около Витлеемъ пасли овцѣ, и тия хора сж честни въ това биле, тѣ сж показали първата честь на Христа, като на поворожденно Божественно чедо. Нъ ако и да бѣше Христовото рожденіе въ начало непознато на цѣлъ свѣтъ, акъ и да ся хората тогасъ малко зарадвахж; нъ напротивъ каква голѣмж радость е била на небето, дето сж самитѣ Ангели отъ радость пѣяли: „Слава во вышнихъ Богу и на земли миръ во челоуѣцѣхъ благоволеніе?“ Ангелитѣ сж знааили, какъ голѣмж полза ще има цѣлъ свѣтъ, за дето ся Христосъ родилъ; тѣ сж знааили какъ сичкиятъ челоуѣческій родъ щѣше да пропадне, ако не бѣше ся родилъ Христосъ, избавительтъ на свѣта.

Когато сж ся Ангелитѣ толкози радвали на Христовото рожденіе; колко повѣче сме длѣжни ние да му благодаримъ, като си помислимъ, какъ Синъ Божій, не е заради Ангелитѣ станалъ челоуѣкъ, нъ заради насъ?!—Нъ днесъ трѣбж да празнуваме радостно съ Св. Църквж Христовото рожденіе, защото тя ни дава да разумѣемъ, какъ ся е Христосъ родилъ, Богу за слава, а на челоуѣцитѣ за спасеніе.

Божіитѣ съвършенства свѣтлеятъ изъ неговитѣ създанія.—Кой неподвижда какъ е неограничена сила пуждана била, за да съществувать на небето и на земѣтж сичкиятъ безбройни створенія?! Не нили доказва това неизмѣримото създаніе на свѣта—Свемогуществото—Обърни си погледътъ, благочестивій Христианине, около себѣ си, и виждъ колко сътворенія тж обкружавътъ;—кой е създалъ сички тія?—Кой ся за тѣхъ грижи?—Кой ги управлява?—Кой другій?—Освѣнь всемогущій Богъ?!—

Сичко това ни доказва, какъ е създателтъ, Който е сичко тѣй нарѣдилъ: *безконечно* мъдъръ и всемогущъ.

Право говори Апостолъ Павелъ: „Богъ нашъ на небеси и на земли вся елика, восхотѣ сотвори“.

Въ началото сичкитѣ народи бѣха въ заблужденіе, и днесъ и нпѣ щѣхми да бъдемъ въ същото заблужденіе, ако небѣше ся родилъ Христосъ Спаситель, Който ни увѣри съ животътъ си, какъ небесній отецъ е управитель на сичкиѣхтъ свѣтъ. Отче! рече Христосъ: *Азъ Съмъ прославилъ твоего имя мѣжду челоѣцитѣ на земьта, азъ Съмъ имъ открилъ твоего безконечно съвършенство, азъ Съмъ имъ казалъ, какъ, Ти си всемогущій Творецъ на Небето и на земьта.* Слѣдователно сички сме длъжни да славимъ Спасителятъ на свѣта.

Христосъ е исцѣлилъ слѣпостта на умътъ, той е избавилъ сичкиѣхтъ челоѣческій родъ, отъ оная тъмнина, въ която ся нахождаше предъ роженіето Христово; той е испядилъ Язическитѣ Богове отъ олтаря; и намѣрилъ онзи пѣтъ, който ни води къмъ единія вѣченъ животъ и спасеніе; той ни е въвелъ въ Христіанскія законъ. За него не е било доволно, да учи само съ рѣчи; нъ той е съ науката си и съ примѣрътъ си засвидѣтелствувалъ, какъ: нѣговата наука е истинска и свята. Той щомъ стъпи на Свѣта, засвидѣтелствува, какъ не желае никаква свѣтска слава; защото съ сиромаситѣ бѣше сиромасъ, а съ богатитѣ, богатъ, съ проститѣ простъ, а съ ученитъ ученъ.—Нѣма нето една добродѣтель, която не е той засвидѣтелствувалъ, за три години, съ ученіето си и съ собственіѣхтъ си примѣръ.—Прочее имамъ доволно причини днесъ да съединимъ нашата слава съ Ангелската.

Най послѣ благочестиви слушатели; трѣбъ да си напомнимъ, какъ Христосъ е оставилъ заради насъ небесното крило; и небето промѣнилъ съ проста яслъ.—Праведно е прочее да празнуваме днешния день, съ неописанна радостъ и веселіе, за дѣто сме ся удостоили да дочаками този день въ годината знаменитъ празникъ, и да ся помолимъ смирено на Спасителя, дано ни продължи животътъ, за да можемъ още много години да празнуваме този празникъ, а като празнуваме, да викнемъ

радостно съ нашѣта свята църква: „Слава въ вишнихъ Богу, и на земли миръ въ человецѣхъ благоволеніе.“ Аминъ.

КАКВИ ЛИЦА СА РЪКОПОЛАГАТЬ ДНЕСЪ ЗА СВАЩЕНИЦИ ?

Отъ както сме стѣпили въ явенъ животъ, а именно отъ както започнахм да издаваме настоящето духовно списаніе „Слава“ съ помощта на Почит. спомоществователи, на които за да благодаримъ ненамирами речи. Ний обикновенно и най-много даваме вниманіе на свѣщенството въобще, испитвами дѣлата имъ, мислите имъ и съ голѣма жалость виждамъ дето мнозина, освѣнъ дето не си изпълняватъ свѣтитѣ длѣжности, още презиратъ и духовното народно просвѣщеніе; за примѣръ нека навѣдемъ дѣлата на свѣщенниците въ прочутія ни градъ *Руссе*, които сѣ при насъ по-близо.

Въ града ни има 12 лица свѣщенници, отъ които както знаемъ нето единъ не е свършилъ Богословско училище, и нето единъ не въспріе да са подпише за спомощникъ на това духовно списаніе; Нещемъ да кажемъ че сѣ нуждаемъ до толкози отъ тѣхната помощъ, (да сѣ живи Христіанитѣ, народа). Но намѣреніето ни е, да иматъ свѣщенниците поне понятіе, чи трѣба да са проповѣдва на народа словото Божіе, а не само да са ходи въ черкува и да са свършва литургія.— Незнаемъ по-чуждитѣ страни какъ е? Пъ въ града ни отъ едно кратко врѣме, ръкополагатъ са за свѣщенници: *дюлгери, кавафи, бакали* и др. съ една речъ имашъ ли *лирки* можешъ да станешъ попъ.— А каква полза ще принесе такъвъ свѣщенникъ, който незнае нето да прочита свободно?! и сами незнаемъ; чудно е напстина, когато си помислимъ, въ кой векъ живѣемъ, какви намѣренія имамъ, а какво вършимъ. Искамъ да напредвамъ, да са просвѣщавами, а като сравнимъ дѣлата си, съ мислитѣ си, излиза съвсемъ нѣщо противно. Искамъ самостоятелно духовно управление, искамъ Българе Владици? Защо? Да ръкопо-

лагатъ священни за любовта на паритѣ, а не за достоинството ли?— Ако е тѣзи главната ни цѣль, само да имамъ владици и священници, чи трѣба да ги имамъ като православни христіани, то по-добъръ е казвами да ги нѣмами, или само да ни служатъ за едно украшеніе или гордостъ, като ще имъ плащамъ толкози хиляди? то пакъ сме излѣгани.

Сичко е напраздно, изгубени сме и най-долни ще бѣдемъ, до тогасъ, до дето не са сподобимъ съ пастири учени, достойни и народолюбци. Врѣме е вѣче да си обѣрнемъ сички вниманіето върху священството, и дано му дадемъ единъ по-добъръ редъ, а не да са вършатъ предъ очитѣ ни, такива дѣла, които ни служатъ за срамъ и за народно пониженіе.

Нашія народъ е побоженъ, и съ побожността си, той посѣщава редовно както въ недѣлниченъ день тѣй и празниченъ день черковата. Но мнозина ходятъ на черкова безъ да знайтъ защо — Като влѣзе човѣкъ въ черкова, ще види при първитѣ врата единъ или двама священници, пишѣтъ имена за пари, додишъ при пангаря, за свѣщи пари, послѣ влѣзшиъ по-навѣтрѣ, ще са миросашъ, пари, дискози пари, ще тѣ рѣсѣтъ съ ливантъ пари. А какво са пѣе, защо кѣди священника, защо горѣтъ свѣщи, днесъ било Срѣтеніе или Въведеніе, отъ това нѣма никой понятие, нето има кой да поговори нѣщо на народа. А ако би да поиска нѣкой да говори противъ попа, то било грѣшно.

Въ нашата черкова въ Руссе, още и това сме забелѣжили, дето на литургіята винаги пѣйтъ Антифонъ: *Молитвами и Спаси ни*; а отъ *Блаженна* нѣма нето споменъ. Незнаемъ по какъвъ типикъ следватъ, навѣрно още по фанаріотскія.— Освѣнь това Черквата са обѣрнала на саравскій дюгенъ, друго нищо не са чува, освѣнь да са четѣтъ и дрѣнкатъ пари. А посѣтителитѣ, още въ Чекова, а фѣсовитѣ имъ на главитѣ.

Сичко това ни принуждава, да кажемъ, че сме въ ниско състояніе; врѣме е вече, да въведемъ единъ по-добъръ редъ въ Черквитѣ си, а сѣщо и священството ни

да си изпълнява по-добъръ званіето. А това ще са постигне само тогасъ, ако са сподобимъ съ по-добри и учени свещенници.

КИРИЛЪ и МЕТОДІЙ Словянски първи учителіе

(продълженіе).

Х.

Между тия вървежѣтъ на гражданскыѣ обѣдванія ся промѣнилъ за ползѣ на Словенцитѣ. Подчиненото имѣме все ся бунило срѣщу Нѣмцитѣ. Хорутанскій Карломанъ ся подзиралъ на Светополка както едномисленъ съ побуненитѣ и тѣй го дотѣтралъ при себе си подѣ стражѣ; нѣ скоро ся увѣрилъ за неговѣтъ невинность и освѣтъ гдето го освободилъ, нѣ още проводилъ съ войскѣ срѣщу Словенцитѣ които ся подигнали съ кнезь Славомира. Светополкъ достигналъ до Велійградъ и скрито ся сговорилъ съ еднородцитѣ си; убедилъ ги да пустнатъ въ града Нѣмцѣтъ войскѣ, и послѣ повелелъ да их истребятъ. Тогасъ погнали много властителие и голѣмата радость на Нѣмцитѣ за тържеството имъ надъ Славенцитѣ обѣрнала ся на плачь-говори годинописецѣтъ отъ оно врѣме.

Светополкъ, както Словенскій кнезь почналъ да служи на Словянското дѣло както и нещастній си дѣда. Той ся оженилъ за дъщерѣтъ на Чехскій кнезь Боривоя и склучилъ съ него тѣсна връзка срѣщу Нѣмцитѣ.

Слѣдъ кървавъ бой съ Немцитѣ, въ 873 год. Светополкъ, който запазвалъ земѣтъ си отъ Нѣмцко нападаніе, самъ ся вмѣкналъ въ Хорутанія. Карломанъ, стѣсненъ, поискалъ помощъ отъ бащѣ си. Императорѣтъ ся виждалъ слабъ и ся съгласилъ на мирни условія, каквито сѣ само можѣли да бѣдѣтъ въ то врѣме. Светополкъ станалъ независимъ.

При туй и Методія освободили, Папа Адріанъ билъ ся поминалъ. Наслѣдникѣтъ му Іоаннъ 8, искалъ освободеніето на Словенскій владика, проводилъ, както каз-

вать книгитѣ, кѣтвѣ, врѣхѣ онія, които го запрѣли, и забранилѣ да не служатъ въ черквѣ, докде го не пустиатъ. Туй извѣстіе доказва, че то исканіе на Папѣжѣ ся повторило и потретило, и че тога е испроводена кѣтвата и запрѣщеніето.

Методій ся върналъ при Коцела, и щомъ ся научили за вращането му, зели да пждятъ Пѣмцскитѣ попове и искали отъ папѣжѣ да направи Методія Моравскій Архiepископъ. Папата съ явнѣ радостъ извършилъ туй, защото ся съгласувало съ правата на Римскій прѣстолъ. Салцбургскій Архiepископъ билъ независимъ стъ папѣжѣ и отдавно още ся каралъ за Моравскій прѣстолъ; а Методій го наричалъ имотъ на св. Петра и за то Ромскій първосвещеникъ можелъ да назначи за тамъ, когото си иска. Разбира ся, че папата като иска съ силѣ да покаже властѣтъ си на Западнѣжѣ Христіанія, трѣбало да закриля Методія.

Отъ тогасъ расширеніето на Христіанството мѣжду многобожскитѣ Словене ся уголѣмѣвало. Словенцитѣ до тога ся противяли за приеманіето на Хр. вѣрѣ, защото въ рѣцѣтъ на Пѣмцитѣ (както и послѣдъ вѣрата за просвѣтъ) ся явявала както едно *орѣдіе* за *поробване на други*. Щомъ помѣжду нмъ ся основало малка черква, ето ти всички ся втекли въ политѣ ѝ. Чехскій кнезь Боривой заедно съ женѣ си кръстилъ ся отъ св. Методія и съ туй ведно въвело ся въ Чехско Славянското четиво. Светій мѣжъ прострѣлъ Духовній си ловъ и въ Полско. „Имало единъ кнезь (казва неговото живото-описаніе) твърдѣ спленъ на Висла, който корилъ Христіанетѣ и имъ правилъ пакостъ:“ Методій проводилъ да му кажѣтъ: „Синко кръсти ся, защото ще ти бѣде добрѣ; ако ся некръстишь съ волѣ въ твоѣжѣ земѣ, то неволно ще ся кръстишь въ чуждѣ, въ плѣнъ.“ Тѣй и станало отподирѣ

Когато Святополкъ воювалъ съ невѣрниците, Методій му помагалъ съ молитвитѣ си.

(Слѣдова).

КАКВО НЪЩО Е СЪВРЕМЕННАТА ПИСМЕННОСТЪ?

Писменността си има началото преди Мойсея. Онуй време е извѣстно съ името „древне време.“ Въ древне време хората пишали съ знакове, отъ които всѣки изказвалъ единъ цѣлъ мисль. Мойсей усъвършилъ способа на писаніето. Отъ Мойсея до Христа времето ся зове Вѣтхо време. Отъ Вѣтхото време видимъ, че хората ся мислили и мислитъ си писали на вещество. Какъ сж тѣ мислили и лесно ли ся писали, туй не можемъ доказа. Знайми само че тѣхнитъ мисли за насъ сж тѣжки, а като сж ги тѣ писали значи, какъ за тѣхъ ся били лесни и понятни, и за онія които ги четѣли. Всичкото Вѣтхо време ній уприличавами на единъ силенъ порой, който отъ начало всичко завлича щото посрѣщне и постепенно ся смалява до като съвсемъ престанва. Между писателитъ на Вѣтхото време таквази е разликата. Моисеевитъ списанія ся силни, високи и непостижими. Но писалъ ги е чловѣкъ, то ще каже, че Мойсей ги е проумѣвалъ и писалъ, инѣкъ не би писалъ. Висотата на Моисеевитъ мисли доказва, какъ той е писалъ не отъ себе, а по откровеніе. тѣй и следъ него другитъ списатели писали по откровеніе. Въ вѣтхо време за да може да бжде нѣкой списатель, трѣбвало е да има Откровеніе, инѣкъ не е можалъ да бжде списатель. До когато по Откровеніе писали писателитъ, до тогазъ писменността била чиста и вѣрна. Примѣсата на посѣбни списанія съ списаніята на Откровеніето повредила на Откровеніето и на всичката писменность. А туй е станало единъ ударъ на писменността, защото висотата исчезнала и ся замѣнила съ лекостъж. Висотата лишила писменността отъ същественній животъ до тамъ, щото писменността станала непотрѣбна за чловѣка. Споредъ догматизованіето на писменността, какъ тя е душата на ума, ній не можемъ ся съгласи; защото трѣбваше отъ вредъ всичкитъ чловѣци да употребявжтъ писменносттаж; защото всѣки чловѣкъ много или малко иска да живѣе. Ній даже съгледвами нарочито отвръщаніе отъ нея. А туй доказва, че Писменността отстѣпила отъ първобитното си назначеніе.

На ли назначеніето ѝ е да усъвърши чловѣка? До гдѣ го е тя усъвършила още въ първобитната си чистота? Усъвършила го до чудотворство; по натакъ ни е можала. Но и то добро. Туй усъвършенствоване ся злоупотрѣбило по подобіе на Откровенната Писменность, щото и то престанало.

Отъ вѣтхото време писменността преминала въ ново време, или въ Евангелско време. Въ туй време видимъ Откровеніето възобновено въ писменността. Намѣрвами разлика по характера на вѣтхото Откровеніе и на новото Откровеніе. Но и въ новото Откровеніе еднаквостта на намѣреніето на Откровеніето, т. е. усъвършаваніето на чловѣка е общата черта. И тука откровеніето довозда чловѣка до чудотворство. И то добро. Но откровеніето и въ Новото време на писменността престанало. Съ представаніето му ся явявжтъ цѣли вѣрволицы отъ писменность. Послѣдната тѣзи писменность е остатѣкъ отъ главня потокъ на писменността. Тя останала много далечъ отъ намѣреніето на Писменността. Въ нея ся намѣрвжтъ искри; но съ трудъ могатъ запасти праханѣж. За туй Новото време е пълно отъ Писменность и все пакъ далечъ отстанала.

Животъ, безъ съдържаніе е оскѣденъ. Съдържаніе за живота отъ минжлата Писменность е вчерашно и онзи днешно ястіе. Днешното ястіе по-добро отъ вчерашното. Минжлата Писменность има въ себе си много мръсно, а малко питателно.

Съвременната Писменность е паница бобъ между чесанъ и лукъ. Въ нея искри нѣма; а димъ и мъгла. Ако направимъ сравненіе съ Вѣтхѣж, Новѣж и свѣршменнѣж Писменность, трѣба да си закрійми очитѣ отъ слѣпцето безъ да исключавамъ пакъ и свободността на свѣстѣта.

Съ всѣко дързновение казвамъ: Писменността е напомняніе на чловѣчесвото, че има Богъ. Отъ нея познавами расположеніята на Бога къмъ свѣта. Макаръ и при найдолнето ѝ състояніе. Защото и самото ниско испадваніе е знакъ на благоволеніе или нерасположеніе Бо-

жје. Нейната немощ невръди на доброто намерение въ усъвършенствованието. Но тя никога ние била въ състояние да довърши дѣлото на чловѣка. Води го обаче, но е водителъ — утѣшителъ — до нейдѣ; и чловѣка оставя насрѣдъ пѣтя на усъвършенствованието. Споредъ туй намъ ся иска да кажемъ, че Писменността е само слаба помощъ за усъвършаваніе. За пѣлно и съвършенно усъвършенствованіе трѣбва други средства освѣнь писменността. Тѣзи средства още не ся извѣстни. Ако че наука и Писменность е все едно, средствата за усъвършаваніе на чловѣка трѣбва да сѣ вънь отъ науката и Писменността, т. е. трѣбва да ся независими отъ нея.

Таквизи срѣдства ний съ пѣлно убѣждение можемъ каза, какво чловѣческія умъ не е въ състояние да постигне. Отъ миналото ся убѣждавами въ туй. Прилагамъ още, че тука ся иска нѣщо по-горне отъ чловѣческата природа за чловѣка. За туй то не е на рѣкѣтъ на чловѣка. Ако че за усъвършенствованието на чловѣка до нейдѣ спомогнало откровеніето; ако че откровеніето не е било отъ волята на чловѣка, то ще рече, че чловѣкътъ не е билъ независимъ; и сѣщото му усъвършаваніе останало не въ пряма зависимость. Т. е. зависимостьта му останала не подъ животворно отношение, а косвенна, слаба подъ образъ на мъртвенность-животворность. Повдиганіето на мъртвенностьта за въспріеманіе на животворностьта изисква условія тѣжки за природѣтъ на чловѣка. За туй усъвършаваніе пѣлно и удовлетворително, вънь отъ зависимото откровеніе, не било. Ако положимъ, че такова може да бѣде, тогазь и то трѣбва да е по-горне отъ силата на чловѣка и слѣдователно пакъ ще подчини чловѣка подъ зависимость; а въ таквъ случай, по какъвто начинъ и да бѣде, ний не можемъ го нарече усъвършенствуваніе. Защото усъвършенствованіе наричамъ съвършенихътъ независимость на духовната природа на чловѣка. Задатката е висока. Височинната ѣ не пречи нито застрашава чловѣка да ѣхъ търси, да ѣхъ дири, да ѣхъ постигне. А писменността сѣ съ туй ся занимава.

На ли физиологіята прави човѣка да знай много; дали многото знаніе човѣкъ дири да ся усьвършенствува. Дали човѣка дири усьвършенствованіето си въ природата? Дали съ диренето си побъркалъ пактя на усьвършенствоването? Този хаосъ, този мракъ отъ знанія, дали полага двойно и тройно иго на усьвършенствованіето? Неможемъ проумѣ въ таквось стремение пактъ къмъ усьвършенствованіе; защото товара отъ игото ни е знакъ на свободата. Тѣй и другитѣ науки.

За високъ писменность потрѣбно е и високъ животъ. За самостоятелнъ писменность потрѣбно е и самостоятелнѣй животъ. Самостоятелнѣй животъ разумева ми умственнѣй, нравственнѣй, душевнѣй животъ. Туй е свободата и условіето на писменността за усьвършенствованіе. За усьвършенствованіето е необходимо условіето на смисленіе — мисленіе свободно. Макаръ таквось условіе не е постигателство на ума, макаръ то не дохожда само по себе, но сѣ пакъ трѣбва да съществува за упоръ на ума, за основъ на мисленіето, съ коѣто ще ся тече усьвършаваніето.

Священнодіаконъ Евстатій.

Безрево 18 Декемврій 1871.

ЗА СВЯТОТО ПИСАНІЕ.

Когато първѣя човѣкъ въ рай престѣпни даденната му Божіѣ заповѣдь, той заедно съ това престѣпленіе изгуби и сичкитѣ си първобитни свойства, които бѣше получилъ при створеніето си; изгуби правѣя си умъ и свѣтлата си волѣ. Прочее на човѣка умътъ е помраченъ съ грѣхонаданіето му, затова не е въ състояніе да познае правата Божія волѣ, и цельта на онѣя предмѣти, които е опредѣлила Божіята милость за спокойстіе на човѣка; не е въ състояніе да познае онзи пактъ, по когато ще може да успѣе до първото си блаженство, благополучіе и отношеніе къмъ Бога; защото и самата му волѣ понеже е развратена, то човѣкъ много пакти като отхвърля доброто, избира злото.

Но да не би пропадналъ човѣкъ съвсемъ, който е склоненъ по-вѣче на грѣхъ, като не знае на кой начинъ да се приближи до Бога, и да са удостой за милостъта му, за да може да си постигне пакъ изгубеннитѣ преимущества; то било е, неизбѣжно нужно явно *откровение* на волята Божія, откровение, което би отговорило на пълно на човечѣската нужда, за да познае сѣкій по-добръ Бога, и да са удостой съ святата му милостъ. И наистинна Богъ съ неизмѣрната си любовъ къмъ падналия човѣчески родъ, не го оставилъ да пропадне съвсемъ, но откри му славата си и силитѣ, откри му сичкитѣ си тайни на прѣвечнія свѣтъ, за да може пакъ да са подигне човѣчески родъ. А да би позналъ сѣкій волята Божія и законътъ му и да би са запазилъ вѣчно: нужно е било да са навнше словото му и на този начинъ да ся запази. Онія лица, които написали св. Писаніе бѣхъ избрани отъ самага Бога, бѣхъ пълни съ неговія святій духъ, бѣхъ му вѣрни и тѣхъ писали сж само онія речи, мисли и прѣдмѣти, които имъ е св. духъ казвалъ и назначавалъ. И тія книги, които сж написахъ отъ такива лица, сички въобще са имѣнувать: *свѣто писаніе*.

Да ли сж наистинна написанни тія книги отъ самія духъ Божій, и да ли съдържавать същото слово Божіе? върху това може да са увѣри сѣкій явно, защото тія списатели често са въздържавали отъ званіята си, на които сж биле опредѣлени отъ Бога, като сж познавали самички. себѣ си, и силитѣ на умътъ си. Но духъ Божій, каралъ ги е винаги на дѣло т. е. да работятъ (Пр. 15. 20) и слѣдствіята на тѣхнитѣ дѣла увѣряли сж и тѣхъ и сички онія които познавахъ дѣлата имъ, какъ сичко онова което тѣ работѣхъ, не ставаше по волята имъ, или споредъ знаніето и намѣреніето имъ, но сж биле просвѣщени отъ св. духъ, за туй сж работили и страдали.

Божественностьта на *Св. Писаніе* са познава и отъ това: за дето сж го писали до 40 списатели, които сж живѣяли въ онуй врѣме съвсемъ на отдѣлно въ разни мѣста, биле сж отъ разни званія — освѣтъ това, имали сж съвсемъ различно възпитаніе и разни мисли, — но при

всичко това, въ цѣлото свято Писаніе има единъ духъ, една мисль, и една цѣль; въ сичко са намира само едно срѣдоточіе, а то е *Исусъ Христосъ*. Прочее когато сравнимъ различнитѣ мисли на единъ човѣкъ съ другій; животътъ имъ, заниманіето, температурата, наклонността и душевнитѣ имъ способности, и като видимъ че въ св. Писаніе са одържалъ при толкози противности пакъ единъ духъ и едни мисли: то тогасъ не ни остава нищо друго, освѣнъ да признайми убедително, какъ св. Писаніе е истинско дѣло на превѣчнія духъ Божій, какъ е също слово на неизмѣняемія Богъ.

Освѣнъ това божественността на св. Писаніе са види и отъ това, за дето са намѣрватъ въ него множество пророчества, които са отнасятъ или въ обще на Исуса Христа и на неговото царство (1. Мойс. 3, 15; 49, 10, 2. цар. 7, 15); или частно на приключеніята въ животъ Му; или на приключеніята съ Юдѣйскія народъ и църквата, и тія пророчества сичкитѣ са изпълнихъ точно тѣй, споредъ както сж предсказани като н. пр. Пророкъ Исаія предсказа предъ нѣколко столѣтія пореклото Христово (гл. 49); Михай роженіето Му въ Витлеемъ (5, 2.); Диноло предсказа положително врѣмето кога ще са роди Христосъ. — Освѣнъ тія случихъ са още много други пророчества. Когато прочее си наумимъ какъ на човѣческія умъ е скрито и непонятно сичко бъдуще, а понеже е свойственно само на Бога да е свезнающъ и вездесущъ: то тогазъ безъ дълго размишленіе слѣдва неоторимо, какъ и онія списанія, въ които има толкози много пророчества, предсказани предъ толкозъ стотинъ години и изпълнени даже въ врѣмето си най-точно — сж дѣло на оня, който знае сичко минало, сегашно и бъдуще, а то е дѣло само на самія Богъ.

Святото Писаніе е дадено на човѣка отъ Бога, за да познаніе отъ него сътвореніето си (1. Мойс. 1, 27) и високото си опрѣделение; да познае грѣхътъ си и страшнитѣ му слѣдствія (1. Мойс. 3. 16 — 19); да познае неизмѣримата милость Божіихъ и безпредѣлното му челолюбіе. Богъ като въздържава човека непрестанно въ

твърда и непоколебима надѣжда за спасеніето му, далъ му е заедно и святото си Писаніе. като му показва сътвореніето на свѣта и на човѣка. показва му. какъ отъ него са распространилъ човѣческия родъ съ сичкитѣ слабости и искуства; и човѣкъ като гледа въ това слово божіе, сичкитѣ появленія въ духътъ и тѣлото на човѣка, и сичкитѣ природни следствия отъ дѣлата си, да са управлява въ сичкия си животъ споредъ словото Божіе, и да са пазятъ отъ сичко онова съ което ще поврѣди словото божіе, да избѣгава въ всякій случай сичко което ще му убие и живота и тѣлото. Богъ е далъ св. Писаніе т. е. словото си на човѣка, дето като види въ него кое е зло а кое добро, да са пазятъ отъ сичко което е опасно, а винаги да теглятъ къмъ мирното и безгрижното пристанище на богоугодния животъ.

Да ли е дадено св. Писаніе отъ Бога на човѣка за това, което казахми, види се отъ безбройнитѣ правила и примѣри, които са намиратъ въ св. Писаніе, и които са отнасятъ на практическия човѣскій животъ въ сичкитѣ му различни наклонности и състояніето на тѣлото и душата. — Защото гдѣ може да намѣри едно дѣте похубави душевни храни и тѣлесни забавленія, освѣнъ въ проповѣдитѣ: За Іосифа, Мойсея, Іисуса Христа и др; гдѣ може да намѣри единъ робъ и сиромашъ човѣкъ по-голѣмо утѣшеніе и наслажденіе на страданіята си, освѣнъ въ житіето на Іова, Іосифа Лазара и др; гдѣ може да види единъ юнакъ и родолюбивъ човѣкъ по-хубавъ примѣръ и по-голѣмо насърденіе, освѣнъ въ животътъ на Самсона, Еремія. Давида, Іисуса Христа и др. Гдѣ може да намѣри единъ народъ по-хубави поученія, какъ трѣба единъ къмъ другій да са отнасятъ, какъ да са почитатъ и помагатъ, освѣнъ въ свято Писаніе? — Святото Писаніе е *Книга*, въ която сѣкій ще намѣри задоволствіе и наслажденіе, билъ той простъ или ученъ, здравъ или слабъ, богатъ или сиромашъ! Святото писаніе е неизчерпаемъ изворъ отъ поученія, които могатъ да послужатъ за примѣръ на всякого. Но не е доволно, човѣкъ като чете св. Писаніе само да са наслаждава, но то е опредѣлено, а

и неизбежно е нужно на човѣка, да го изучи, за да може да бѣде способенъ за всяко добро и богоугодно дѣло (тим. 3, 17.) защото добритѣ дѣла сѣ пътъ, който води човѣка къмъ опредѣленіето му; добритѣ дѣла сѣ условие, безъ което неможе да са успеѣ ни на кой начинъ до животъ вѣчный; а вѣчный животъ е намѣреніе цель и опредѣленіе на всякій човѣкъ а не радость и земно наслаждение (Евр. 13, 14); вѣчный животъ е онова мѣсто гдѣто постигва човѣкъ сичкитѣ душевни съвършенства и най големитѣ духовни радости. А за да са постигнатъ тѣ съвършенства и радости; за да са постигне животъ вѣчный, нѣма намѣримъ нигдѣ упътства, срѣдста и начинъ, въ никоя друга книга, нето въ нѣкаква наука или искусство, освѣнъ само въ едното *Свято Писаніе*.

(Слѣдва).

КНИЖЕВНО ИЗВѢСТІЕ.

Да би са увеличило числото на нашата книжнина още съ една книжка по-вѣче, въ намѣреніе сме да туримъ подъ печатъ: „Кардамъ Страпний,“ *Хайдушкій Князь*. Драма въ три дѣйствія. Затова молимъ Г-да пріятелитѣ си, до които сме испроводили отъ книжкитѣ: *Полемика*, *Юстина*, *Правата цивилизация* и др. ако сѣ расправени, да ни внесжтъ стойността часъ по-напредъ, съ което ще ни улеснятъ въ намѣреніето не малко. *Издателствъ.*

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЪ.

Учительтъ отъ крайното Бъл. училище въ Руссе, благодарн на Г-на Петъръ Поневъ, за подаракътъ му отъ 12 плочи и писалки, съ което са улеснихъ нѣколко сиромашки ученици, да можатъ да посѣщаватъ училището по-безгрижно.

Издатель: Т. Х. Станчевъ.

ПЕЧАТНИЦАТА НА ДУНАВСКАТА ОБЛАСТЪ.

(طونه ولايتی مطبعه صندہ باصله شدر)